

-SIKÁTORI TANYAVILÁG-

Meglévő tanyák

Kisberek-tanya
Kisragyvási-tanya
Macskás- vagy Kisgyörgy-tanya
Medve- vagy Szakó-tanya
Nagyragyvási-tanya
Vargamási-tanya

Megsemmisült tanyák

Cinegés puszta vagy tanya
Kis-cinegés vagy Kiszi-tanya
Kovácshányás vagy Frecskó-tanya
Kukó-tanya
Lacó-padja
Molnár-tanya
Szécsi-tanya
Szilakszó-puszta
Villáros-tanya

Meglévő tanyák 1994-ben

Kisberek-tanya

Szilakszótól nyíló völgy közepén az 1970-es években a mezőgazdasági termelészövetkezet építette. A tanya egy lakásból és egy juhodályból áll. A lakásban egy cigány család, a gulyás lakik. Itt tartják a tsz szarvasmarháit. Prémis kisállatok tenyésztésével is foglalkoznak itt.

Kisragyvási-tanya

A Kisragyvási-völgy bejáratánál épült ki. A jászói prépostság birtoka volt. Tőlük vásárolta meg Dants budapesti zsidó kereskedő, ki a területet, kb 100 hold földet eladott Forgács Józsefnek, az 1920-as évek elején. Forgács három gyermekével, Barnával, Jánossal és Józseffel építette ki a tanyát. Minden gyermek részére egy-egy házat épített. A család itt gazdálkodott.

Piroska-tanyának is hívták. Állítólag a régi tulajdonosát lopás és emberölés miatt agyonlőtték és felesége Piroska még sokáig lakott ott. A tanya ma is lakott.

Macskás-, vagy Kisgyörgy-tanya

A Rengetláb-völgy főnél, a Várhegy alatt épült az 1920-as évek elején. Eredetileg káptalani birtok volt. Tőlük vásárolta meg Kisbenedek László. Innen a régi neve. Területe kb. 200 hold, melyből a szántóterület 20 hold volt. Egy lakóházból és egy csürből állt az épület. Két család lakott a tanyán.

Állatállományuk 6 ökör, 4 tehén, 100 birka és sertés volt. Egy juhszint is építettek hozzá.

Kisbenedek László cséplőgépszállítás közben a gép alá esett és meghalt. 1944-ben itt lőtték agyon Szőnyi Márton partizánt.

Medve- vagy Szakó-tanya

Medve szakó József az 1920-as években a jászói prépostság birtokából a Rengetláb-völgyben a Háló lánán megvásárolt 40 holdnyi területet. Ebből 5-6 hold a szántott terület, a többi erdő volt.

Állatállománya a 2 ló, 2 tehén és a sertések voltak. Jövedelme az erdő hasznából volt. Az 1940-es évek végére a tanya már el is pusztult.

Nagyragyvási- vagy Fonó-tanya

A Nagyragyvási-völgy bejáratánál az 1920-as évek elején építették ki. Tulajdonosa Maruzsi (kis tóth) József volt. Három épületből és egy csúrból állt. Az öccsével együtt lakott és gazdálkodott itt. 15 db marhát, lovat, 50-60 db sertést és ugyanannyi juhot tartottak. A tanyát eladták.

Ma is lakott hely.

Vargamási-tanya

A falu déli végén, a Kenderszer és a Szőlő lápa alatt létesült. Ma egybeépült a faluval.

Eredetileg káptalani birtok volt. Tőlük vásárolta meg Schlézinger, vagy Dants nevű budapesti zsidó kereskedő. A tanyát az első világháború előtti években építették ki. Egy juhászházból és két cselédházból állt. A juhászházban két család, míg a cselédházban 6-6 cseléd lakott. A tanya ma is lakott.

Megsemmisült tanyák

Cinegés pusztá, vagy tanya

Már az 1883-as katonai térkép számon tartotta a Singvár alatt lévő hegyoldalban. A térkép több épületet jelölt. Ezekben lakott a juhász és a falu kondása. A tanya Dants és társainak tulajdona volt. Volt amikor 100 db birkát is tartottak itt.

A tanya az 1950-es években megsemmisült.

Kis-cinegés, vagy Kiszi-tanya

A Kovácshányás-hegy oldalában, a Vásár-út mellett az 1900-as századforduló éveiben épült. Régi tulajdonosa Frecskó András vásárolta és építette a tanyát egy lakóházzal. Benne egy juhász család lakott, aki a juhokat gondozta. A Kovácshányás név onnan származik, hogy a hegytetőn egy kovácsot agyonütöttek és ott is temették el. Sírját egy földhányás jelezte. A Sikátoriak erre jártak át a Rima-völgyébe a vásárookra a hegyen átvezető Vásárúton.

A tanya területe 100 hold volt. 1922-ben az országhatár megvonásakor 70 hold Csehszlovákiába került, 30 hold maradt magyar területen. Ebből 6 hold szántó, a többi erdő és legelő volt. A tanyán 100 birkát, 20-30 sertést, 6-8 szarvasmarhát neveltek. Terményt csak annyit termeltek, amennyi az állattartáshoz szükséges volt. Kiterjedt gyümölcsöst is létrehozta. Nagy almás- és dióskertjük is volt. Cseresznyefából 32 db-ot telepítettek. A tanya 3 lakóházból, nagy istállóból, sertés- és baromfi ólából és magtárból állt. Kondást, csordást, juhászt mint komenciós cselédeket tartottak.

A tanyán a legnagyobb probléma a víz biztosítása volt. Kutat hiába ástak, vizet nem találtak, ezért a vizet a völgyből kellett felhordani. A Ragyvás-völgyből lajtallal hordták fel. A háztartásokhoz szükséges dolgokat (petróleum, só stb.) Hangonyban vásárolták meg. Oda jártak szórakozni is.

A gazdának három gyermeke, leánygyermeke volt. Iskolába Kissikátorba jártak. Jó időben naponta hazajártak. Rossz időben Sikátorban, a nagyszüleiknél aludtak.

Az állatokat a Rima és Sajó völgyében a vásárokon, vagy a hentesnél értékesítették. 1922 után Ózdra vagy Egerbe vitték a vásárba.

1945 után a lakók beköltöztek a környező községekbe. Az így üresen maradt épületek az 1960-as években elpusztultak. A tanya megsemmisült.

Kukó-tanya

A Rengetláb-völgyében, a Tiszta lápa fölött az 1920 –as években létesült a tanya. Elek János birtoka volt. Egy lakásból és egy istállóból állt. Később Kukó János lett a tulajdonosa. Innen a neve. Régebben hatan laktak itt. 4-5 szarvasmarhát tartottak. A földet tehenekkel szántották fel. Csak itt lehetett látni tehénnel szántani. A sikátori ember tehenet nem fogott be járomba. A tanya elpusztult.

Lacó padja-tanya

A Járástető alatt a Rengetláb-völgyben az 1920-as évek elején somaházi Holló kiszi Ignác vásárolt itt 20 holdnyi területet. Többségében erdő volt. Egy patics falú szoba-konyhás lakást épített, 80-100 db juhot nevelt itt.

Az 1950-es években a tanya megsemmisült.

Molnár-tanya

Molnár Sándor kissikátori famunkás, erdei dolgozó volt. Minden fillérét félrerakta, hogy azon földet vásárolhasson, s egy tanyát alakítson ki. Életútját 1982-ben így mondta el:

1919-20-ban Deuts nevű budapesti zsidó kereskedőtől a Rengetláb bejáratánál megvásárolt 70 hold terület, holdként 1000 koronáért. A terület 12 hold szántóból, rét, legelő és erdőből állt. Épület nem volt rajta. Családja részére épített ott egy lakást és istállót.

Az 1930-as évek közepére az állatállománya az alábbira növekedett: 60-70 db disznója, 16-17 szarvasmarhája, 300 db juha volt. A gazdálkodást kezdettől az állatállományra fektette.

Búzát, árpát, kukoricát, rozsot és burgonyát is termelt, de csak annyit amennyi a családnak és az állatok takarmányozására szükséges volt. Az állatokat Ózdon és Putnokon értékesítette, de többségében az egri állandó vevőinek, henteseknek, mészárosoknak adta el.

Később az állatok gondozására már segítséget, kondást, juhászt is felfogadott.

A család négy tagból, feleség és két gyermekből állt. Egyik gyermek kiskorában orvosi segítség hiányában meghalt. A másik gyermek is csak 20 éves koráig élt. Iskolába Kissikátorba, de a nehéz bejárás miatt domaházán jártak. Domaházán Králik kocsmárosnál kvartélyra helyezte el őket, fizetett értük. A háztartáshoz szükséges dolgokat Kissikátorban szerezték be. Oda a Rengetláb-völgyön keresztül mentek.

1945-ben a földet minden kártérítés nélkül elvették s neki ki kellett költözni a épületekből. Ekkor Sajóvárkonyra költözött, lakbérbe. Az épületet nem használták semmire s az így elpusztult. 1979-ben elbontották.

Szécsi-tanya

Szécsi nevű kántortanító Kissikátorban huzamosabb ideig működött. Nyugdíjazása előtt, 1930-ban a Kisragyvas-völgy után a Nagyverők oldalában az út mellett megvásárolt egy területet. Itt építette meg családi házát.

A Nagyverők oldalában egy gondozott gyümölcskertet alakított ki s minden idejét a gyümölcsös ápolásával töltötte. Itt élt haláláig. Halála után a ház lakatlan, a gyümölcsös gondozatlan maradt és elvadult. Gyermekei korábban már elköltöztek.

Az 1960-as években az épületet elbontották s a tanya megsemmisült.

Szilakszó-puszta

A középkori falu a török idők alatt elpusztult. Később, mint pusztát élt tovább. Az 1930-as években még egy lakás és egy fakereszt mutatta a helyét. A lakásban a kerülő és a csordás lakott a családjával együtt. Úgy tartják, régen egy kocsmá is volt itt, és a homokos hegyoldalban a pince bejáratát is látni lehetett.

Az 1950-es években mikor megalakult a mezőgazdasági termelő szövetkezet, az épületet elbontották, a fakeresztet pedig áthelyezték a sikátori domboldalra.

Villáros-tanya

A 40 holdnyi területet Holló Mihály vásárolta az 1920-as években, a Telekesi-völgyben. Nagy része erdő volt. Egy lakást, istállót és csűrűt építtetett. Állatállománya 4 ökör, 2 tehén, 50 birkából állt.

1950-ben a tanyát átvette a tsz. Most a dűledező épületek gazzal benőttek. Pusztult tanya lett.